

**UCHWAŁA NR XXXVIII/373/21
RADY MIASTA PIŁY**

z dnia 26 stycznia 2021 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Piły na lata 2021 - 2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.) i art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn.zm.) Rada Miasta Piły uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Piły na lata 2021 - 2024, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Piły.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
Piły

Maria Kubica

Uzasadnienie
do Uchwały nr XXXVIII/373/21
Rady Miasta Piły
z dnia 26 stycznia 2021 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Pile na lata 2021
- 2024

Zgodnie z treścią art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii. Realizacja tych działań prowadzona jest w oparciu o gminny program przeciwdziałania narkomanii, który uchwalony jest przez radę gminy. W celu zapobiegania ryzykownym zachowaniom, a także ograniczania szkód społecznych i zdrowotnych wynikających ze stosowania środków psychoaktywnych niezmiernie ważne jest podejmowanie działań profilaktycznych skierowanych do mieszkańców naszego Miasta w szczególności dzieci i młodzieży. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Pile na lata 2021-2024 został opracowany zgodnie z obligatoryjnymi zadaniami wskazanymi w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii oraz potrzebami występującymi na terenie miasta.

W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Pile na lata 2021-2024 jest zasadne.

PREZYDENT MIASTA PIŁY

/-/ dr inż Piotr Głowski

Załącznik

do uchwały nr XXXVIII/373/21

Rady Miasta Piły

z dnia 26 stycznia 2021 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
W PILE
NA LATA 2021 – 2024**

Spis treści

Część I Wprowadzenie	3
Część II Diagnoza	6
Część III Wnioski	22
Część IV Cele programu	25
Część V Efekty	32
Część VI Realizatorzy	34
Część VII Finansowanie	34
Część VIII Postanowienia końcowe	34

Część I Wprowadzenie

Zażywanie narkotyków jest jednym z najpoważniejszych problemów społecznych XXI wieku. Narkomania to zjawisko wielowymiarowe, oddziałuje zarówno na osobę zażywającą narkotyki, na jej rodzinę, a w szerszym ujęciu, na całe społeczeństwo, niosąc za sobą skutki w kontekście gospodarczym, prawnym czy kulturowym.

Przyczyny, dla których człowiek sięga po narkotyki są złożone. Ludzie sięgają po narkotyki i substancje psychoaktywne chcąc oderwać się od codzienności, odprężyć, zwiększyć swoją efektywność itp. Systematycznie obniża się średnia wieku, w którym młodzi ludzie sięgają po substancje odurzające oraz to, że do obiegu wprowadzane są rozmaite preparaty zawierające w swoim składzie substancje psychoaktywne, tzw. dopalacze. Młodzi ludzie traktują dopalacze jako środki zastępcze wobec narkotyków. Są one łatwiej dostępne i tańsze, jednak często znacznie groźniejsze od „tradycyjnych” narkotyków. Dopapalacze to potoczne określenie grupy substancji o silnym działaniu psychoaktywnym, które mogą być pochodzenia naturalnego lub syntetycznego. Dopapalacze mają działanie psychostymulujące (pobudzające), przypominające działanie amfetaminy oraz halucynogenne, a niektóre wywołują objawy charakterystyczne dla działania marihuany. Ogólna zasada ich działania polega na jak najwierniejszym odtworzeniu narkotycznych objawów wywoływanych przez te substancje, które są nielegalne i znajdują się na liście środków kontrolowanych przez ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii. Dopapalacze omijają prawo, oferując efekty działania zbliżone do tych, które wywoływałyby na przykład zakazane prawem narkotyki. Wytwarzane są pod postacią proszków, mieszanin ziół, wyciągów, kapsułek i tabletek. Zaczynają działać już nawet po 1-5 minutach od zażycia, a efekt ich działania, w zależności od rodzaju, utrzymuje się od 30 minut do nawet 20 godzin. Nie można przewidzieć jak będzie przebiegało zatrucie dopapalaczami, a skutki zażywania tych nowych substancji są nieprzewidywalne. Wynika to głównie ze składu dopapalaczy, które są mieszaniną różnorodnych substancji. Zawierają w swoim składzie substancje takie jak mefedron, kannabinoidy, katynony (udają amfetaminę) i syntetyczne opioidy.

Jeśli jakiś składnik dopalaczy trafi na listę substancji zakazanych, w jego miejsce pojawiają się nowe, nieprzebadane, niewiadomego pochodzenia i niebezpieczne dla naszego zdrowia.

Narkomania rozumiana jako uzależnienie charakteryzuje się przymusem zażywania środków odurzających. Istnieją cztery poziomy intensywności kontaktu z narkotykami, rozpoczynając od inicjacji, poprzez używanie, nadużywanie, a kończąc na zaawansowanym uzależnieniu. Terapia uzależnień jest realną szansą na uzyskanie poprawy zdrowia i wyzdrowienie osób uzależnionych. Pomoc osobom uzależnionym nie może ograniczać się jedynie do bezpośredniego działania z osobą uzależnioną lecz ma także zmniejszać negatywne skutki uzależnienia dla całego społeczeństwa, poprzez organizowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych, mających na celu ukształtowanie właściwych postaw społecznych.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Pile na lata 2021–2024 określa strategię działań w zakresie leczenia, profilaktyki i zmniejszania szkód wynikających z zażywania narkotyków. Przeciwdziałanie narkomanii jest zadaniem własnym gminy, zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050), która zobowiązuje samorzady do kreowania lokalnej polityki w zakresie walki z narkomanią poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej.

Zadania określone w Gminnym Programie, zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, obejmują:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Gminny Program uwzględnia kierunki i rodzaje działań określone w Wojewódzkim Programie Przeciwdziałania Narkomanii dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2020–2024.

Część II DIAGNOZA

W 2020 roku, na terenie miasta Piły przeprowadzono badania dotyczące skali problemów społecznych. Jednym z badanych obszarów był problem narkotykowy wśród dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców.

Uzupełnieniem Diagnozy Problemów Społecznych na terenie Miasta Piły 2020, są statystyki prowadzone przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii i Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz dane zawarte w Programie Przeciwdziałania Narkomanii dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2020-2024.

1. Dane ogólnokrajowe

Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii przygotowało „Raport o stanie narkomanii w Polsce” obejmujący rok 2019. Z badań wynika, że w polskim społeczeństwie konsumpcja napojów alkoholowych jest o wiele bardziej rozpowszechniona niż używanie narkotyków. Ponadto skala używania narkotyków w Polsce na tle innych krajów UE nie jest duża. W przypadku używania narkotyków w populacji generalnej marihuana jest o wiele bardziej rozpowszechniona niż pozostałe nielegalne substancje psychoaktywne. Polska ma również niskie wskaźniki zgonów z powodu narkotyków, jak również zakażeń HIV z powodu używania narkotyków w iniekcjach. Zgłaszalność do leczenia (TDI) jest jednym z kluczowych wskaźników monitorowania sytuacji narkotykowej opracowanym przez Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii. Analiza danych z polskiego krajowego systemu zgłaszalności do lecznictwa (TDI), prowadzonego przez Centrum Informacji Krajowego Biura Przeciwdziałania Narkomanii (KBPN) pokazała, że wśród osób zgłaszających się do leczenia najczęściej powodem zgłoszeń są trzy grupy substancji, tj. stymulanty, marihuana i haszysz oraz opioidy.

W Polsce od 1995 roku realizowane są ogólnopolskie badania wśród młodzieży szkolnej, których celem jest pomiar natężenia zjawiska używania substancji psychoaktywnych. Idea współpracy w badaniach prowadzonych wśród uczniów na temat używania substancji psychoaktywnych powstała wśród badaczy tej problematyki skupionych wokół Rady Europy. Sprowadza się ona do uzgodnienia, i na ile to możliwe wystandardyzowania, metodologicznych warunków badań w różnych krajach tak, aby

ich wyniki uczynić maksymalnie porównywalnymi. Zainicjowane badania przyjęły formę wieloletniego programu badawczego zatytułowanego „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD) i prowadzone są co cztery lata według tych samych technik, co umożliwia porównywalność nie tylko w przestrzeni, ale i w czasie. ESPAD jest pierwszym ogólnopolskim badaniem spełniającym warunki międzynarodowej porównywalności. Zrealizowano je w Polsce już siedmiokrotnie. W 2019 roku, w ramach projektu ESPAD zrealizowano badania ankietowe na próbie reprezentatywnej uczniów naszego kraju w wieku 15 – 16 lat oraz 17 – 18 lat.

Używanie substancji kiedykolwiek w życiu (odsetek badanych)

Grupa	substancja	2003	2007	2011	2015	2019
15-16 lat	marihuana lub haszysz	19,2	15,7	24,3	25,0	21,4
	substancje wziewne	9,3	8,2	8,7	11,2	8,6
	leki uspakajające i nasenne	17,3	15,6	15,5	17,0	15,1
	amfetamina	6,0	3,8	4,6	5,3	4,2
	LSD lub inne halucynogeny	2,5	1,8	3,3	5,5	3,2
	heroina	1,8	1,4	1,3	3,1	1,9
	Grzyby halucynogenne	3,5	2,0	3,1	3,3	2,3
	Narkotyki wstrzykiwane za pomocą igły i strzykawki	1,2	1,0	1,8	3,0	2,1
17 – 18 lat	marihuana lub haszysz	36,7	27,9	37,3	43,0	37,2
	substancje wziewne	6,3	6,8	5,6	7,6	6,9
	leki uspakajające i nasenne	20,1	19,0	16,8	17,9	18,3
	amfetamina	15,4	7,8	8,3	7,1	4,7
	LSD lub inne halucynogeny	4,2	2,7	3,9	5,2	4,2
	heroina	2,2	1,7	1,2	1,8	1,5
	Grzyby halucynogenne	4,9	2,9	3,5	3,2	2,2
	Narkotyki wstrzykiwane za pomocą igły i strzykawki	0,7	1,0	1,4	2,0	1,9

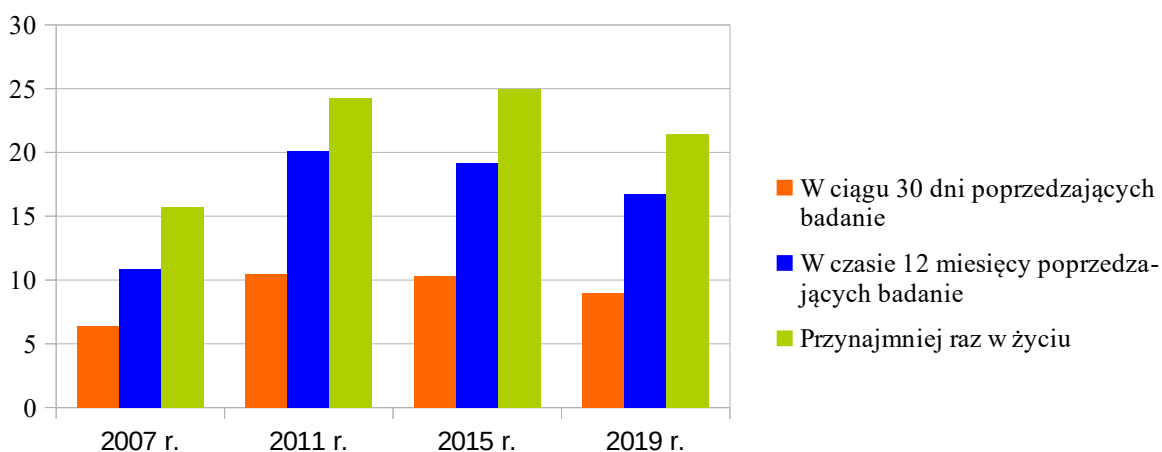
Źródło: *Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną – Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r.*

Dane z tabeli pokazują, że w grupie badanych na pierwszym miejscu pod względem eksperymentowania znajdują się marihuana i haszysz, na drugim leki

uspakajające i nasenne wydawane bez przepisu lekarza, na trzecim miejscu substancje wziewne.

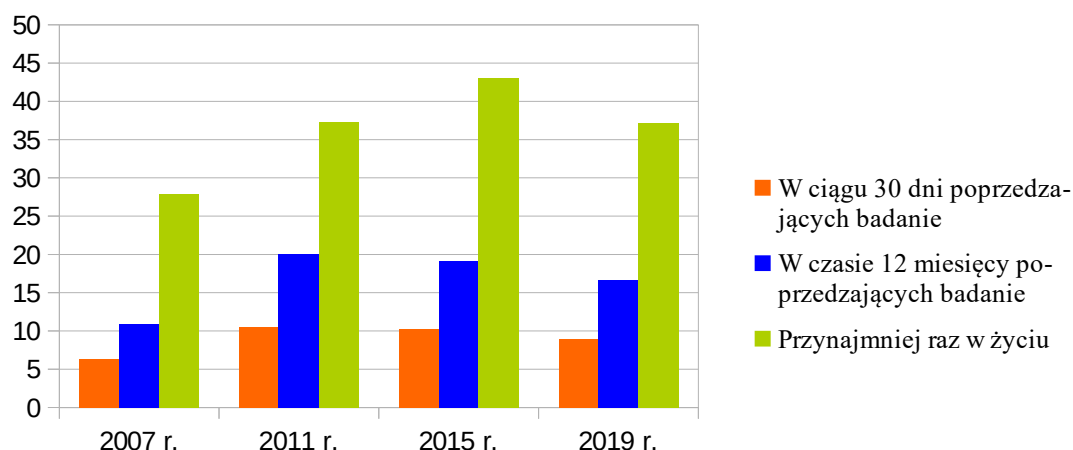
Na pierwszym miejscu pod względem eksperymentowania znajdują się przetwory konopi. Wśród grupy badanych kiedykolwiek w życiu zażyło je 21,4% uczniów w wieku 15 – 16 lat oraz 37,2% uczniów w wieku 17 – 18 lat. W zakresie używania przetworów konopi w roku 2007 odnotowano silny spadek odsetka eksperymentujących z marihuaną i haszyszem. W 2011 roku nastąpił wzrost, i to do nie notowanego dotychczas poziomu, a w 2015 roku w młodszej grupie badanych zaobserwować można zahamowanie wzrostu, zaś w starszej jego kontynuację. W 2019 roku w obu grupach badanych uczniów odnotować trzeba wyraźny spadek.

Używanie przetworów konopi (wiek 15-16 lat) %

Źródło: Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD

Używanie przetworów konopi (wiek 17-18 lat) %

Źródło: Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD

2. Dane z województwa wielkopolskiego.

W listopadzie 2012 roku na reprezentatywnej 400-osobowej próbie dorosłych mieszkańców województwa wielkopolskiego przeprowadzono badanie „Rozpowszechnienie picia napojów alkoholowych oraz używania narkotyków wśród mieszkańców województwa wielkopolskiego”. Ze sporządzonego przez Instytut Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego raportu wynika, iż mieszkańcy województwa wielkopolskiego wykazują się dużą znajomością nazw poszczególnych środków odurzających. Do najbardziej znanych narkotyków należą marihuana (95,3%) oraz haszysz (83,6%), a także amfetamina (87,3%), kokaina (88,1%) i heroina (88%). Na kompot w analizowanym kontekście wskazało ponad 62% badanych, zaś na środki wziewne – 66,6%.

Chęć spróbowania któregoś ze środków odurzających, niezależnie od tego, czy faktycznie do tego doszło, wyraził co piąty badany (21,3%). Chęć spróbowania jakiegoś narkotyku w grupie osób pijących alkohol wyraziło 84,3%, a więc znacznie więcej niż wśród abstynentów (57,3%). Najbardziej popularnym narkotykiem (z punktu widzenia jego używania) wśród mieszkańców województwa okazała się marihuana. W ciągu życia przynajmniej raz sięgnęło po nią 17,0% badanych, podobnie było w przypadku amfetaminy – 1,6%, ecstasy – 1,7%, kokainy – 0,8% oraz środków wziewnych – 0,7%. Najwyższy odsetek osób używających marihuany odnotowano w najmłodszej badanej grupie tj. wśród 18-29 latków – ponad 1/3 (36,9%). Wraz z wiekiem odsetki używających spadają:

- z 26,3% wśród 30-39 latków do 17,7% wśród 40-49 latków;
- z 17,7% w grupie 40-49 latków do 1,8% wśród 50-64 latków;
- do 0% w grupie osób w wieku 65 i więcej lat.

W ciągu ostatnich 12 miesięcy od powyższych badań, marihuany używał średnio co dwudziesty mieszkaniec województwa (4,6%). Największą grupę używających w tym czasie odnotowano wśród respondentów w wieku 18-29 lat (13,6%).

Badanych zapytano także o zażywanie poszczególnych narkotyków kiedykolwiek w życiu. Najwyższe odsetki zaobserwowano w przypadku marihuany i haszyszu, do których zażywania przyznało się 9,1% badanych. Znacznie niższe odsetki badanych przyznały się do zażywania narkotyków twardych, takich jak amfetamina (2,4%), grzyby halucynogenne (1,8%), LSD oraz ecstasy (po 1,3%). Wśród

respondentów nie odnotowano natomiast przypadków sięgania po narkotyki wstrzykiwane, sterydy anaboliczne oraz GHB (tzw. tabletki gwałtu). W młodszych grupach wiekowych: 18-29 latków oraz 30-39 latków, kontakt z marihuaną miała blisko jedna piąta badanych (18,5-19,7%).

Zażywanie marihuany jest też silnie powiązane z dużą znajomością nazw narkotyków (13,7% osób znających ponad 10 nazw narkotyków sięgnęło kiedykolwiek po marihuanę) oraz wysokim poziomem spożycia alkoholu (wśród osób pijących ponad 12 litrów czystego spirytusu rocznie aż 25,2% sięgnęło kiedykolwiek po marihuanę). Co więcej, przejście wczesnej (przed 18. rokiem życia) inicjacji alkoholowej wyraźnie rzutuje na odsetki zażywających ten środek – aż 22,6% spośród osób, które miały pierwsze kontakty z alkoholem w młodym wieku, sięgnęło także po narkotyki – dlatego tak ważne jest, by kompleksowe działania profilaktyczne były kierowane do młodzieży od wczesnych lat, niwelując ryzyko sięgania po kolejne substancje uzależniające.

3. Dane wynikające z diagnozy problemów społecznych na terenie miasta Piły.

W okresie od września do listopada 2020 r. na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile, przeprowadzona została „Diagnoza Problemów Społecznych na terenie Miasta Piły”. Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii:

- rozpoznania problemów występujących wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców,
- wskazania przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe,
- określenia skali oraz zakresu występujących problemów,
- pokazania rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków.

Istotą badania było poznanie opinii oraz postaw mieszkańców na temat różnych obszarów społecznych, w tym problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego, przemocy domowej, rówieśniczej, cyberprzemocy, uzależnień behawioralnych,

profilaktyki, rynku pracy, ubóstwa, wykluczenia społecznego, niepełnosprawności, osób starszych i bezpieczeństwa.

Jeden z obszarów analizowanych w Diagnozie Problemów Społecznych dotyczył zażywania narkotyków, dopalaczy i innych środków psychoaktywnych. W celu analizy tego zjawiska przeprowadzono ankiety wśród 726 uczniów pilskich szkół (osoby w wieku od 10 do 18 lat) oraz wśród 300 dorosłych mieszkańców miasta. W badaniach wzięło udział łącznie 1066 osób. Poniższa tabela przedstawia szczegółową strukturę próby badawczej.

Próba badawcza			
Uczniowie	Dorośli mieszkańcy	Nauczyciele i pedagodzy	Pracownicy instytucjonalni
726 osób	300 osób	20 osób	20 osób

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych na terenie Miasta Piły 2020

a) Pomoc społeczna

W 2019 roku w Pile najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, były kolejno: długotrwała lub ciężka choroba (1123 rodziny), ubóstwo (902 rodziny), bezrobocie (804 rodziny) oraz niepełnosprawność (781 rodzin). W dalszej kolejności znalazły się takie powody jak: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (426 rodzin), alkoholizm (360 rodzin), potrzeba ochrony macierzyństwa (205 rodzin) oraz bezdomność (177 rodzin). W mniejszym stopniu mieszkańcy miasta korzystali ze wsparcia z takich przyczyn jak: trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego (77 rodzin), przemoc w rodzinie (55 rodzin), **narkomania (28 rodzin)**, sytuacja kryzysowa (6 rodzin), czy sieroctwo (2 rodziny). Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Powód udzielenia świadczeń	2017	2018	2019
1.	ubóstwo	1219	988	902
2.	bezrobocie	1062	893	804
3.	niepełnosprawność	867	865	781

4.	długotrwała lub ciężka choroba	1128	1130	1123
5.	alkoholizm	406	383	360
6.	potrzeba ochrony macierzyństwa (w tym wielodzietność)	206	200	205
7.	bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	455	439	426
8.	trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	65	52	77
9.	przemoc w rodzinie	58	56	55
10.	bezdomność	201	176	177
11.	sieroctwo	2	1	2
12.	narkomania	24	28	28
13.	zdarzenia losowe	2	2	1
14.	sytuacja kryzysowa	0	5	6

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 r.

b) bezpieczeństwo publiczne

Za bezpieczeństwo publiczne na terenie miasta Piły odpowiada między innymi Komenda Powiatowa Policji w Pile. W 2019 roku policjanci KPP w Pile stwierdzili 270 kradzieży, 239 kradzieży z włamaniem, 21 przestępstw rozbójniczych, 11 bójek/pobic, 65 uszczerbków na zdrowiu, 121 uszkodzeń mienia, **497 przestępstw narkotykowych** oraz 14 kradzieży samochodu.

Liczba i rodzaje przestępstw stwierdzonych na terenie Piły w latach 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
kradzież	257	216	270
kradzież z włamaniem	83	223	239
przestępstwa rozbójnicze	25	10	21
bójka/pobicie	16	6	11
uszczerbek na zdrowiu	68	65	65
uszkodzenie mienia	121	80	121
przestępstwa narkotykowe	387	462	497
kradzież samochodu	15	4	14

Źródło: dane udostępnione przez Komendę Powiatową Policji w Pile

Porównując powyższe dane zauważyć można znaczny wzrost kradzieży z włamaniem (o 156 więcej niż w 2017 roku) oraz przestępstw narkotykowych (o 110 więcej niż w 2017 roku). Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia powyższa tabela.

c) problem narkotykowy wśród uczniów

Następny z analizowanych w Diagnozie obszarów, dotyczył zażywania narkotyków, dopalaczy i innych środków psychoaktywnych przez uczniów. Na pytania odpowiedziało 726 uczniów. W celu dogłębnej analizy tego problemu respondentom zadano pytanie o to, ile razy w życiu zdarzyło im się zażywać tego typu substancje. 3% uczniów, tj. 21 osób, przyznało się do sięgnięcia po środki psychoaktywne, w tym 1% zażywał je jednokrotnie, kolejny 1% robił to kilka razy, a następny 1% zażywa je regularnie/codziennie.

Poniższa tabela przedstawia częstotliwość zażywania substancji psychoaktywnych przez uczniów, w ciągu **ostatnich 30 dni** poprzedzających badanie. Możemy zauważyć, że w tym okresie sięgnęło po nie **14 osób**, spośród tych, którzy zadeklarowali zażywanie środków psychoaktywnych, w tym 5 osób – 1-2 razy (24%), jedna osoba – 5-10 razy (5%), 8 osób – więcej niż 10 razy (38%).

Jak często zażywałeś/aś narkotyki/dopalacze w ciągu ostatnich 30 dni?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zażywałem/am narkotyków/dopalaczy w ciągu ostatnich 30 dni	33%	7
1 – 2 razy	24%	5
3 – 4 razy	0%	0
5 – 10 razy	5%	1
więcej niż 10 razy	38%	8

Źródło: Diagnoza Problemów społecznych na terenie Miasta Piły 2020

Podczas realizacji badań, określony został również wiek inicjacji narkotykowej uczniów. Zapytano wszystkich badanych o wiek, w którym zażyli pierwszy raz substancje psychoaktywne. Jak wynika z badania, **21 uczniów** z grupy 726, miało kontakt chociaż raz w życiu z tego typu substancjami. 5 respondentów przyznało, że po

narkotyki, dopalacze lub inne środki psychoaktywne sięgnęło po raz pierwszy mając mniej niż 10 lat (24%), 7 osób miało wówczas 10-13 lat (33%), natomiast 9 osób było w wieku 14-16 lat (43%). Dane przedstawia poniższa tabela.

Ile miałeś/aś lat, kiedy po raz pierwszy zażyłeś/aś jakieś narkotyki/ dopalacze/ inne środki psychoaktywne?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mniej niż 10 lat	24%	5
10-13 lat	33%	7
14-16 lat	43%	9
17-18 lat	0%	0

Źródło: *Diagnoza Problemów społecznych na terenie Miasta Piły 2020*

Poniższa tabela przedstawia rozkład odpowiedzi respondentów, którzy przyznali się do zażywania narkotyków, na pytanie o rodzaj zażywanych substancji. Najpopularniejszą substancją wśród uczniów z Piły jest marihuana lub haszysz, po które sięgnęło 13 osób (62%). 7 osób wskazało na grzyby halucynogenne, kokainę i mefedron (33%), natomiast po 6 wskazań uzyskały takie odpowiedzi jak amfetamina, ekstazy, sterydy anaboliczne oraz leki w celu odurzenia się (29%). 5 osób zażywało substancje wziewne, LSD, dopalacze oraz metamfetaminę (24%).

Jakie były to substancje?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
marihuana lub haszysz	62%	13
grzyby halucynogenne	33%	7
kokaina	33%	7
mefedron	33%	7
amfetamina	29%	6
ekstazy	29%	6
sterydy anaboliczne	29%	6
leki w celu odurzenia	29%	6
substancje wziewne	24%	5
LSD	24%	5
dopalacze	24%	5
metamfetamina	24%	5
inne	19%	4

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Źródło: *Diagnoza Problemów społecznych na terenie Miasta Piły 2020*

Uczniowie, którzy spożywali substancje psychoaktywne zostali także poproszeni o określenie, od kogo je otrzymali. Z odpowiedzi respondentów wynika, że nie wiedzą skąd były powyższe substancje (7 osób, tj. 33%), kupili je od kolegi (6 osób, tj. 29%) lub dostali je od starszego brata lub siostry (5 osób, tj. 24%). 4 wskazania padły na takie odpowiedzi jak: branie substancji wspólnie w grupie znajomych, kupienie ich od kogoś znanego ze słyszenia, ale nie osobiście oraz kupienie od obcej osoby (19%). 3 uczniów dostało substancje psychoaktywne od kolegi/koleżanki oraz od obcej osoby (14%), a 2 respondentów otrzymało je nieświadomie, od kogoś znanego ze słyszenia, ale nie osobiście oraz kupiło je przez Internet (10%).

Skąd wzięłeś(ęłaś) tę substancję?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie wiem	33%	7
kupiłem/am od kolegi	29%	6
dostałem/am od starszego brata lub siostry	24%	5
inne	24%	5
braliśmy to wspólnie, w grupie przyjaciół	19%	4
kupiłem/am od kogoś znanego mi ze słyszenia, ale nie osobiście	19%	4
kupiłem/am od obcej osoby	19%	4
dostałem/am od kolegi/koleżanki	14%	3
dostałem/am od obcej osoby	14%	3
dostałem/am od kogoś, kogo znałem/am ze słyszenia, ale nie osobiście	10%	2
kupiłem/am przez Internet	10%	2
otrzymałem/am ją nieświadomie (bez mojej zgody)	10%	2

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Źródło: Diagnoza Problemów społecznych na terenie Miasta Piły 2020

Interesowało nas również to, czy uczniowie, którzy sięgnęli po narkotyki, dopalacze lub inne środki psychoaktywne, doświadczyli w związku z tym jakichś przykrych konsekwencji. Badania wykazały, że doznało ich 8 respondentów (38%), którzy wskazywali na problemy z policją (4 osoby, tj. 19%), kłótnie lub bójki (2 osoby,

tj. 10%), problemy w szkole (1 osoba, tj. 5%) oraz pogorszenie relacji koleżeńskich (1 osoba, tj. 5%).

Czy miałeś/aś jakieś przykre doświadczenia związane z zażywaniem narkotyków lub dopalaczy?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie miałem/am przykrych doświadczeń	62%	13
problemy z policją	19%	4
inne	19%	4
kłótnia lub bójka	10%	2
problemy w szkole	5%	1
pogorszenie relacji koleżeńskich	5%	1
problemy finansowe	0%	0
problemy w rodzinie	0%	0
wypadek lub uszkodzenie ciała	0%	0

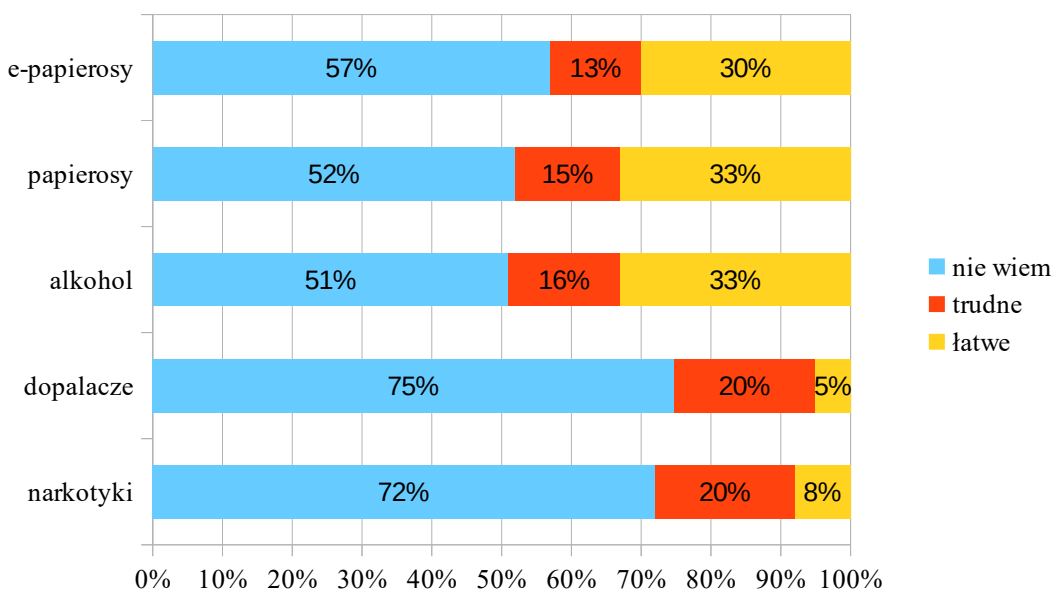
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Źródło: Diagnoza Problemów społecznych na terenie Miasta Piły 2020

W następnej kolejności wszyscy badani uczniowie (726 osób) zostali poproszeni o ocenę dostępności narkotyków, dopalaczy, alkoholu, papierosów i e-papierosów w swojej miejscowości. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- narkotyki są łatwe do zdobycia dla 8% ankietowanych, a trudne dla 20%,
- dopalacze są łatwe do zdobycia dla 5% ankietowanych, a trudne dla 20%,
- alkohol jest łatwy do zdobycia dla 33% ankietowanych, a trudny dla 16%,
- papierosy są łatwe do zdobycia dla 33% ankietowanych, a trudne dla 15%,
e-papierosy są łatwe do zdobycia dla 30% ankietowanych, a trudne dla 13%.

Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy w swojej miejscowości byłoby to:

Źródło: *Diagnoza Problemów społecznych na terenie Miasta Piły 2020*

Ocena szkodliwości dla zdrowia dopalaczy, narkotyków, alkoholu, e-papierosów i papierosów wszystkich badanych uczniów przedstawia się następująco:

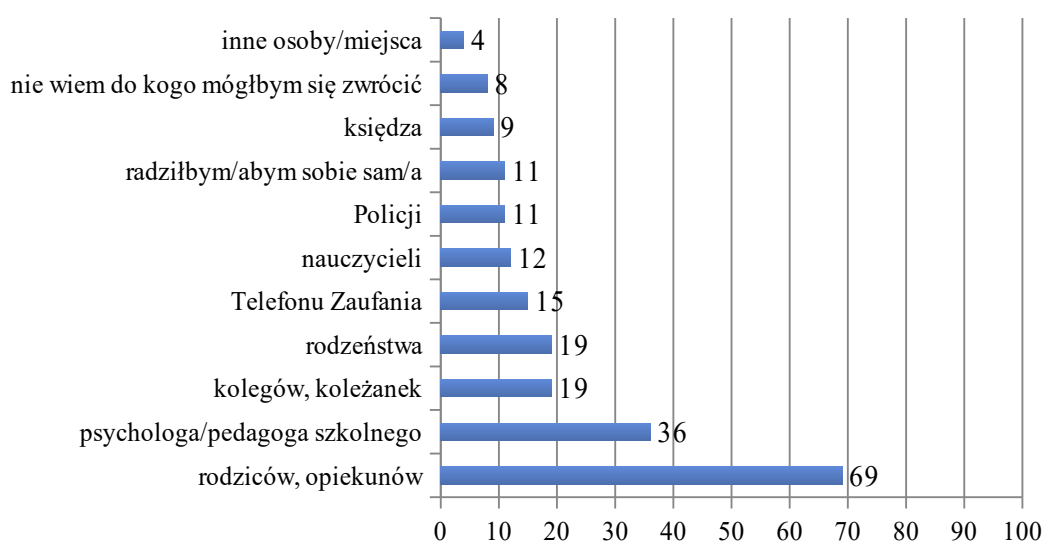
- szkodliwość dopalaczy dostrzega łącznie 88% badanych, narkotyków – 90%, alkoholu – 69%, e-papierosów – 65%, natomiast papierosów – 87%,
- ze szkodliwości niżej wymienionych substancji nie zdaje sobie sprawy 3% uczniów w przypadku dopalaczy, 3% badanych w przypadku narkotyków, 23% uczniów w przypadku alkoholu, 25% jeśli chodzi o e-papierosy i 6% jeśli chodzi o papierosy,
- brak wiedzy na temat szkodliwości dopalaczy ma 9% respondentów, na temat narkotyków – 7%, alkoholu – 8%, e-papierosów – 10%, a papierosów – 7%.

Wszystkich badanych uczniów poproszono również o odpowiedź na pytanie, jakie według nich mogą być negatywne konsekwencje związane z zażywaniem alkoholu, narkotyków, dopalaczy i papierosów. Możliwe było wskazanie kilku odpowiedzi. Respondenci najczęściej wskazywali na uzależnienie (79%) oraz zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego (74%). Innymi konsekwencjami według badanych są kolejno według liczby wskazań: nieodpowiednie towarzystwo (58%),

pogorszenie relacji rodzinnych (54%), obniżenie efektywności nauki (51%), poważne kłopoty finansowe (38%) i pogorszenie relacji koleżeńskich (34%). 5% uczniów stwierdziło, że nie występują negatywne konsekwencje związane z zażywaniem tych substancji, natomiast 13% nie potrafiło określić swojego stanowiska w tym zakresie ze względu na brak wiedzy. Na inne konsekwencje wskazało 3% uczniów wymieniając takie odpowiedzi jak: „śmierć”, „przewlekłe choroby”, „agresja” oraz „strata bliskich”.

W przypadku problemów związanych z alkoholem, narkotykami lub dopalaczami, zdecydowana większość młodych mieszkańców Piły zwróciłaby się o pomoc do rodziców/opiekunów (69%). Na drugim miejscu pod względem liczby wskazań znalazł się psycholog/pedagog szkolny (36%), natomiast na trzecim – koledzy i koleżanki oraz rodzeństwo (19%). Tylko 8% ankietowanych stwierdziło, że nie wie, gdzie mogłoby uzyskać pomoc. Co dziewiąty ankietowany przyznał, że w razie tego typu problemów radziłby sobie sam (11%). Wśród innych odpowiedzi uczniowie wskazywali na: „przyjaciół”, „dziadka”, „babcię”, „lekarza” oraz „poradnię psychologiczną”.

Do kogo zwrócił(a)byś się o pomoc mając problem związany z alkoholem, narkotykami lub dopalaczami?

Źródło: *Diagnoza Problemów społecznych na terenie Miasta Piły 2020*

* *Możliwość wyboru kilku odpowiedzi.*

d) problem narkotykowy wśród dorosłych

Następnym etapem badania było zidentyfikowanie skali spożywania narkotyków, dopalaczy lub innych środków psychoaktywnych przez dorosłych mieszkańców miasta. Na pytania zawarte w ankiecie odpowiedziało 300 osób. Sięgnięcie po tego typu substancje zadeklarowało 7% badanych, w tym 2% zażywało je jednokrotnie, 3% - kilka razy w roku, 1% - kilka razy w miesiącu, natomiast kolejny 1% zażywa je kilka razy w tygodniu. Jedna z osób odpowiedziała, że zażywa takie substancje raz w tygodniu (0,3%), a kolejna robi to codziennie (0,3%).

Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)?

Odpowiedź	%
Nie zażywam	92%
Zażywałem/am jednokrotnie	2%
Kilka razy w roku	3%
Raz w miesiącu	0,3%
Kilka razy w miesiącu	1%
Raz w tygodniu	0,3%
Kilka razy w tygodniu	1%
codziennie	0,3%

Źródło: Diagnoza Problemów społecznych na terenie Miasta Piły 2020

Na kolejne pytanie odpowiadali tylko ci dorośli mieszkańcy, którzy zażywali narkotyki, dopalacze lub inne substancje psychoaktywne (23 osoby), mogli wskazać kilka odpowiedzi. Na podstawie odpowiedzi respondentów możemy stwierdzić, że najpopularniejszymi substancjami spożywanymi przez mieszkańców miasta Piły jest marihuana – sięgnęło po nią 19 osób (83%). Na drugim miejscu znalazła się amfetamina i środki nasenne – 4 osoby (17%), z kolei na trzecim kokaina, mefedron i dopalacze – na te substancje wskazało po 3 badanych (13%). 2 odpowiedzi padły na ekstazy, sterydy anaboliczne oraz leki w celu odurzenia się (9%), natomiast pojedyncze odpowiedzi na LSD oraz grzyby halucynogenne (4%).

Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosował/a Pan/i?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
marihuana	83%	19
amfetamina	17%	4
środki nasenne	17%	4
kokaina	13%	3
mefedron	13%	3
dopalacze	13%	3
inne	13%	3
ekstazy	9%	2
sterydy anaboliczne	9%	2
leki w celu odurzania się	9%	2
LSD	4%	1
grzyby halucynogenne	4%	1

Źródło: Diagnoza Problemów społecznych na terenie Miasta Piły 2020 *Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100 %

Dorośli mieszkańcy Piły, którzy wcześniej zadeklarowali spożywanie narkotyków, dopalaczy lub innych substancji psychoaktywnych zostali poproszeni również o określenie, czy doznali w związku z tym jakiś przykrych konsekwencji. Doświadczenia tego typu ma za sobą tylko 1 osoba, która doznała problemów ze zdrowiem (4%).

Czy doznał/a Pan/i przykrych konsekwencji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie doznałem/am żadnych konsekwencji	96%	22
problemy ze zdrowiem	4%	1
problemy finansowe	0%	0
problemy w pracy	0%	0
wypadek lub uszkodzenie ciała	0%	0
inne	0%	0

Źródło: Diagnoza Problemów społecznych na terenie Miasta Piły 2020

Na kolejne pytania odpowiadali wszyscy dorośli mieszkańcy (300 osób). Opinia respondentów dotycząca szkodliwości dla zdrowia dopalaczy, narkotyków, alkoholu, e-papierosów i papierosów przedstawia się następująco:

- szkodliwość dopalaczy dostrzega 98% respondentów, z kolei brak świadomości na temat negatywnych konsekwencji zdrowotnych ma 2%;
- o szkodliwości narkotyków przekonanie ma 97%, natomiast przeciwnego zdania jest 3%;
- ze szkodliwości alkoholu zdaje sobie sprawę 84%, z kolei brak świadomości na temat negatywnych konsekwencji zdrowotnych spożywania alkoholu ma 16%;
- e-papierosy są szkodliwe według 94% badanych mieszkańców, a o ich niskiej szkodliwości przekonanie ma 6%;
- szkodliwość papierosów dostrzega 95% respondentów, natomiast nie zdaje sobie sprawy z ich szkodliwości 5%.

Wszystkim respondentom (300 osób) zostało zadane również pytanie o znajomość konkretnych miejsc na terenie swojej miejscowości, gdzie można pozyskać narkotyki lub dopalacze. Badania wykazały stosunkowo wysoki odsetek ankietowanych deklarujących znajomość takich miejsc, 17% - 51 osób, przy czym przeważająca część spośród tych osób wskazała na osiedle (8%), dyskotekę (7%) oraz szkołę (6%). 5% mieszkańców zna konkretną osobę, u której może zdobyć takie substancje, kolejnych 5% wskazało na centrum miejscowości, natomiast 1% twierdzi, że może kupić narkotyki lub dopalacze na siłowni.

Część III Wnioski

W planowaniu i prowadzeniu działań mających na celu przeciwdziałanie narkomanii ważne jest rozpoznanie skali problemów na terenie gminy, wzorów zachowań związanych z zażywaniem narkotyków i innych substancji psychoaktywnych. Prowadzone badania pozwoliły na sformułowanie następujących wniosków.

1. Problem narkotykowy – uczniowie

- Obraz jaki wyłania się z badania to nieduży odsetek uczniów mających kontakt z narkotykami, dopalaczami lub innymi środkami psychoaktywnymi. Sięgnęło po nie 3% badanych (21 osób).
- Z przeprowadzonego badania dowiadujemy się również, że po narkotyki/dopalacze w ciągu ostatnich 30 dni sięgnęło 57% uczniów (*spośród tych, którzy kiedykolwiek je zażywało*), z czego aż 38% zrobiło to więcej niż 10 razy.
- Z przeprowadzonego badania wyłania się obraz wczesnej inicjacji narkotykowej 24% ankietowanych – przyznali oni, że sięgnęli po narkotyki/dopalacze przed ukończeniem 10 roku życia (*spośród tych, którzy zażywali narkotyki/dopalacze*).
- Większość uczniów pierwszy raz zażywało środki psychoaktywne w wieku 14-16 lat (43% - *spośród tych, którzy zażywali narkotyki/dopalacze*).
- Najpopularniejsze wśród uczniów okazały się: marihuana lub haszysz, grzyby halucynogenne, kokaina, mefedron, amfetamina, ekstazy, sterydy anaboliczne oraz leki w celu odurzenia się.
- W kwestii dostępności narkotyków i dopalaczy w środowisku lokalnym uczniów, wyniki kształtują się na następującym poziomie – 8% uznaje narkotyki, a 5% dopalacze za łatwo dostępne w swojej miejscowości.
- Większość uczniów ma świadomość na temat szkodliwości narkotyków i dopalaczy dla zdrowia, natomiast nie zdaje sobie z tego sprawy lub nie posiada wiedzy 12% uczniów w przypadku dopalaczy oraz 10% w przypadku narkotyków.

Analiza wyników badań pozwala stwierdzić, że problem ten wśród młodzieży występuje w niewielkim stopniu, gdyż 97% badanych nie ma doświadczenia

związanego z zażywaniem narkotyków lub dopalaczy. Warto zaznaczyć, że część uczniów nie posiada świadomości na temat szkodliwości narkotyków i dopalaczy dla zdrowia oraz deklaruje ich łatwą dostępność na terenie miasta.

Jak już wcześniej wspomniano, uzależnienie od narkotyków można podzielić na cztery fazy: Faza inicjacji - to pierwszy etap, dotyczący osób, które minimum raz sięgnęły po narkotyki; Etap eksperymentalny (używania) - to faza, w której osoba próbuje różnych rodzajów substancji psychoaktywnych. Może to być ostatni etap przygody z narkotykami - dla osób, które po spróbowaniu dochodzą do wniosku, że nie chcą kontynuować odurzania, zaspokoily ciekawość i nie znajdują w stanie odurzenia żadnej satysfakcji. Jeżeli jednak nie podejmą takich decyzji pojawia się kolejna faza: nadużywania. Jest to faza odurzania się, w wyniku czego dochodzi dość często do szkód w kwestii zdrowotnej, zawodowej, materialnej i społecznej. Na tym etapie rośnie poziom tolerancji na substancje psychoaktywne, z czym wiąże się zwiększanie dawek narkotyku. Powyższe może prowadzić do uzależnienia, jako ostatniej fazy. Uzależniony nie potrafi już odmówić kolejnej dawki substancji. Typowym zachowaniem na tym etapie jest tak zwany głód narkotykowy, często występują stany lękowe i depresyjne, nerwowość, stany psychotyczne.

Istotnym jest, że 38% uczniów w Pile, spośród zażywających narkotyki, wskazało na co najmniej dziesięciokrotne zażywanie narkotyków/dopalaczy w ciągu ostatnich 30 dni. Świadczyć to może o fakcie, że badani przekroczyli już pierwszą fazę i znajdują się na kolejnych etapach uzależnienia od substancji psychoaktywnych. Bardzo ważnym elementem jest więc zapobieganie inicjacji wśród uczniów, tak aby nie dochodziło do przekroczenia „granic bezpieczeństwa” wśród dzieci i młodzieży.

Z badań wynika, że większość badanych uczniów potrafi wskazać instytucje, do których zwróciłyby się w przypadku problemu uzależnienia.

2. Problem narkotykowy – dorośli mieszkańcy

- Do sięgnięcia po narkotyki, dopalacze lub inne środki psychoaktywne przyznało się 7% respondentów (21 osób), w tym 2% zażywało je jednokrotnie, 3% - kilka razy w roku, 1% - kilka razy w miesiącu, natomiast kolejny 1% - kilka razy w tygodniu.
- Wyniki badania ankietowego pokazały, iż najpowszechniejszą wśród respondentów substancją psychoaktywną jest marihuana (19 odpowiedzi). W dalszej kolejności pod

względem wskazań znalazła się amfetamina (4 odpowiedzi) oraz środki nasenne (4 odpowiedzi).

- Na znajomość miejsc w swojej miejscowości, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze wskazał stosunkowo znaczny odsetek respondentów – co szósty ankietowany. Przeważająca część spośród tych osób wskazała na osiedle oraz miejsce spotkań towarzyskich.
- Ważnym wnioskiem z badania jest to, że większość mieszkańców zdaje sobie sprawę ze szkodliwości narkotyków (86 %) i dopalaczy (95 %) dla zdrowia.

Biorąc pod uwagę wyniki badania związanego z zażywaniem narkotyków, dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców miasta, można stwierdzić, że problem ten występuje, ale nie w dużym natężeniu. Niepokojące jest to, że część mieszkańców zażywa je regularnie, tj. kilka razy w tygodniu oraz kilka razy w miesiącu, a co szósty zna miejsce w Pile, gdzie może kupić takie substancje.

Część IV Cele programu.

1. Cel główny i cele strategiczne Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Pile.

Celem głównym Programu jest profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych – ograniczenie używania i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych na terenie gminy.

2. Cele szczegółowe Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Pile

- Cel 1. Działania informacyjne i edukacyjne dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych.
- Cel 2. Podnoszenie kwalifikacji oraz rozwój umiejętności zawodowych osób zaangażowanych w obszarze przeciwdziałania narkomanii.
- Cel 3. Profilaktyka uniwersalna.
- Cel 4. Profilaktyka selektywna.
- Cel 5. Profilaktyka wskazująca.
- Cel 6. Redukcja szkód, rehabilitacja i reintegracja społeczna. Zwiększanie dostępności do programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie substancji psychoaktywnych i osób uzależnionych.
- Cel 7. Badania i monitoring problemu narkotyków i narkomanii.

Powyższe cele są zgodne z Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Narkomanii dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2020–2024 oraz wynikają z Diagnozy problemów społecznych dla miasta Piły.

Cele szczegółowe Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2021-2024

Cel 1. Działania informacyjne i edukacyjne dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych

Zadania szczegółowe	Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy
<p>1. Prowadzenie działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych, adresowanych do mieszkańców gminy, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków psychoaktywnych.</p> <p>2. Upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych.</p>	<p>1. Liczba zrealizowanych działań edukacyjnych.</p> <p>2. Liczba materiałów informacyjno-edukacyjnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • MOPS w Pile • jednostki oświatowe • inne organizacje i instytucje

Cel 2. Podnoszenie kwalifikacji oraz rozwój umiejętności zawodowych osób zaangażowanych w obszarze przeciwdziałania narkomanii

Zadania szczegółowe	Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy
<p>1. Doskonalenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczące wczesnego</p>	<p>1. Liczba szkoleń.</p> <p>2. Liczba uczestników szkoleń.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • MOPS w Pile • organizacje pozarządowe

<p>rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychoaktywnych oraz umiejętności podejmowania interwencji profilaktycznej.</p> <p>2. Szkolenia i edukacja grup zawodowych, w szczególności takich jak: lekarze psychiatrzy, lekarze podstawowej opieki zdrowotnej, specjaliści terapii uzależnień i psychologowie, nauczyciele, pedagodzy, pracownicy socjalni, funkcjonariusze policji i straży miejskiej, kuratorzy sądowi, instruktorzy ZHP itp. w zakresie tematyki uzależnień od środków odurzających, substancji psychoaktywnych i skutecznych interwencji oraz programów profilaktycznych i leczniczych.</p> <p>3. Prowadzenie działań edukacyjnych dotyczących strategii rozwiązywania problemów wynikających z używaniem środków odurzających, substancji psychoaktywnych, kierowanych w</p>	<p>3. Liczba materiałów edukacyjnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki oświatowe • inne organizacje i instytucje • realizatorzy szkoleń
--	---	--

szczegółności do przedstawicieli organizacji pozarządowych		
Cel 3. Profilaktyka uniwersalna		
Zadania szczegółowe	Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy
<p>1. Upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, osób dorosłych, w tym programów profilaktyki, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych oraz innych zachowań ryzykownych, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.</p> <p>2. Upowszechnianie oraz wdrażanie programów o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności rozwijających</p>	<p>1. Liczba programów profilaktycznych.</p> <p>2. Liczba osób uczestniczących w programach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • MOPS w Pile • organizacje pozarządowe • jednostki oświatowe • inne organizacje i instytucje • realizatorzy programów

<p>kompetencje wychowawcze i profilaktyczne rodziców oraz osób pracujących z dziećmi i młodzieżą sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.</p>		
Cel 4. Profilaktyka selektywna		
Zadania szczegółowe	Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie realizacji programów o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności realizowanych m. in. przez organizacje pozarządowe i lokalnie działające podmioty publiczne w miejscach o zwiększonym ryzyku używania środków odurzających, substancji psychoaktywnych. 2. Realizowanie zajęć warsztatowych i socjoterapeutycznych wśród dzieci i młodzieży. 3. Realizowanie zajęć edukacyjnych dla rodziców, których dzieci sprawiają problemy wychowawcze wynikające z 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba programów profilaktycznych. 2. Liczba osób uczestniczących w programach. 3. Liczba organizacji. 	<ul style="list-style-type: none"> • MOPS w Pile • organizacje pozarządowe • jednostki oświatowe • inne organizacje i instytucje • realizatorzy szkoleń

problemów narkotykowych.		
Cel 5. Profilaktyka wskazująca		
Zadania szczegółowe	Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy
1. Wspieranie realizacji programów profilaktyki wskazującej o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do jednostek lub grup wysoce narażonych na czynniki ryzyka, w szczególności do osób używających środków odurzających, substancji psychoaktywnych w sposób szkodliwy.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba programów profilaktycznych. 2. Liczba osób uczestniczących w programach. 	<ul style="list-style-type: none"> • MOPS w Pile • Organizacje pozarządowe • jednostki oświatowe • inne organizacje i instytucje • realizatorzy szkoleń
Cel 6. Redukcja szkód, rehabilitacja i reintegracja społeczna. Zwiększanie dostępności do programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie substancji psychoaktywnych i osób uzależnionych.		
Zadania szczegółowe	Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy
1. Wspieranie realizacji programów redukcji szkód zdrowotnych i społecznych wśród osób używających szkodliwie i	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba programów profilaktycznych. 2. Liczba osób uczestniczących 	<ul style="list-style-type: none"> • MOPS w Pile • CIS • KIS

<p>uzależnionych od środków odurzających, substancji psychoaktywnych, obejmujące m. in. działalność edukacyjną, wsparcie społeczne i socjalne.</p> <p>2. Wspieranie programów reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychoaktywnych.</p>	<p>w programach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • organizacje pozarządowe • inne organizacje i instytucje
<p>Cel 7. Badania i monitoring problemu narkotyków i narkomanii</p>		
<p>Zadania szczegółowe</p>	<p>Mierniki osiągnięcia celu</p>	<p>Realizatorzy</p>
<p>1. Realizacja badań ilościowych w populacji generalnej oraz wśród młodzieży szkolnej, prowadzonych co najmniej co cztery lata.</p> <p>2. Zbieranie i analiza danych statystycznych dotyczących problemu narkotyków i narkomanii.</p>	<p>1. Liczba przeprowadzonych badań i analiz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • MOPS w Pile

Część V Zakładane efekty realizacji działań:

- Podniesienie świadomości i wiedzy mieszkańców miasta w zakresie problematyki uzależnienia od narkotyków i substancji psychoaktywnych na temat:
  - przebiegu procesu uzależnienia,
  - czynników ryzyka uzależnienia,
  - szkodliwości zażywania narkotyków i substancji psychoaktywnych,
  - rodzajów narkotyków i substancji psychoaktywnych stanowiących zagrożenie dla osób zażywających,
  - sposobów korygowania nieadekwatnych i nieakceptowalnych społecznie zachowań,
  - dostępnych form wsparcia, w tym działań leczniczych, profilaktycznych i edukacyjnych realizowanych na terenie miasta,
  - zdrowego stylu życia,
  - konsekwencji prawnych związanych z zażywaniem/posiadaniem/ obrotem narkotykami i substancjami psychoaktywnymi.
- Wzrost liczby osób korzystających z terapii uzależnień od narkotyków i substancji psychoaktywnych oraz innych dostępnych form wsparcia na terenie miasta.
- Wzrost liczby osób korzystających z dostępnego wsparcia terapeutycznego, psychologicznego, pedagogicznego dla członków rodzin osób uzależnionych/zagrożonych uzależnieniem od narkotyków i substancji psychoaktywnych.
- Zmniejszenie liczby osób uzależnionych/zagrożonych uzależnieniem od narkotyków i substancji psychoaktywnych.
- Wzrost kompetencji osób pracujących na rzecz osób uzależnionych/zagrożonych uzależnieniem od narkotyków i substancji psychoaktywnych.
- Integracja środowisk specjalistów zajmujących się problematyką uzależnień na terenie miasta.

- Poprawa sytuacji osób, a w szczególności dzieci, w rodzinach dotkniętych problemem uzależnienia od narkotyków/substancji psychoaktywnych.
- Poprawa funkcjonowania psychospołecznego dzieci i młodzieży, szczególnie ze środowisk zagrożonych uzależnieniem od narkotyków i substancji psychoaktywnych, w tym:
  - rozwój zainteresowań i wzbudzanie postaw prospołecznych u dzieci i młodzieży,
  - wzrost umiejętności społecznych dzieci i młodzieży,
  - ograniczenie spożywania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież,
  - ograniczenie podejmowania działań ryzykownych przez dzieci i młodzież.
- Rozwój działań skierowanych do osób z problemem uzależnienia, obejmujących aktywizację zawodową i społeczną.

Część VI Realizatorzy

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Pile realizowany jest we współpracy z innymi podmiotami. Cele i zadania zawarte w Programie realizowane są przez Urząd Miasta w Pile, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile, jednostki oświatowe oraz inne organizacje i instytucje.

Część VII Finansowanie

Realizacja zadań w ramach programu finansowana będzie ze środków własnych Gminy pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Dodatkowym źródłem finansowania mogą być Fundusze Unii Europejskiej i inne środki, pozyskiwane zarówno przez Miasto, jak też realizatorów i partnerów.

Część VIII Postanowienia końcowe

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii ma charakter ramowy i może ulec modyfikacji w trakcie jego realizacji, np. w przypadku nowelizacji zapisów Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050).

W szczególnym czasie, jakim jest pandemia Covid-19, w razie konieczności działania będą realizowane w formule i warunkach gwarantujących bezpieczeństwo epidemiczne uczestnikom i prowadzącym np. z wykorzystaniem elektronicznych narzędzi komunikacji.

PRZEWODNICZĄCA

Rady Miasta Piły

(-) Maria Kubica